

Matth. 10. v. 9. *Non habebitis aurum neque argentum in
zonis vestris.*

Cic. de Legib. *Æs & ferrum duelli insignia sunt; i. e. arma.*

Cicer. Verr. 6. *Cum essent triclinia strata, argumentumque
expositum in ædibus, id est, argentea supellex.*

Plautus in Amphitruone Act. 1. Scen. 1. *Quo ambulas tu,
qui Vulcanum in cornu conclusus geris? cornu sumitur pro la-
terna cornea. Vulcanus pro Metonym. causæ efficientis, pro
igne seu candela.*

Virg. Æneid. 4. *Quin morere, ut merita es, ferroque averte
dolorem, id est, gladio.*

Æneid. 8. *Labitur uncta vadis abies, id est, navis ex abietibus
fabrefacta.*

Eclog. 1. *Sylvestrem tenui Musam meditaris avena, id est,
fistula ex avenæ culmo facta.*

Ibid. *Ludere quæ vellem calamo permisit agresti, i. e. fistula
ex calamo.*

Ibid. *Non unquam gravis ære domum mihi dextra redibat,
pro ærea moneta & per Synecdoch. speciei pro omni pecunia.*

Eclog. 6. *Agrestem tenui meditabor arundine Musam.*

Eclog. 8. *Limus ut hic durefcit, & hæc ut cera liquefcit, pro
lutea statua ex limo facta.*

Eclog. 10. *Jam mihi per rupes videor lucosque sonanteis*

Ire: liber Partho torquere Cydonia cornu,

Spicula: pro arcu corneo.

Horat. Epist. lib. 1. Epist. 2.

Non domus & fundus non ævis acervus & auris

Ægroto Domini deduxit corpore febres.

Mantuan lib. 2. Parthenic. — *Quod ipsi*

Fecimus, hoc patimur, patres ut amavimus ipsi,

Sic nostrum nos semen amat.

CAPUT V.

METONYMIA EFFECTI

est, cum effectum ponitur pro causa, ut: *Spes
obscura dicitur, quia obscuros efficit. Expectatio
cæca, quia cæcos expectantes reddit. Senectus tristis.*

Adolescentia læta. Mors pallida. Sol calidus. Saturnus frigidus, &c.

(Cum vocabulum proprie effectum seu rem effectam significans usurpatur ad significandam ejus causam, fit per metonymiam Effecti. Dicitur alias Metonymia causati. Sic frigus dicitur pigrum, quia pigros efficit. Hic pigrum esse, est Effectum frigoris, quia frigus frigidos pigros facere creditur. Metonymice autem tribuitur ipsi frigori, tanquam causæ efficienti. Evangelium dicitur lætum. Evangelium igitur est causa efficiens procreans lætitiæ, lætum vero esse est ejusdem effectum, quod Metonymice ipsi Evangelio tribuitur, quia effectum hujusmodi in illis, quibus annuntiatur, efficit. Estque duplex: Metonymia Effecti, cum effectum ponitur pro causa Efficiente, ut in allegatis exemplis, & Metonymia Materiati, cum vox Materiati ponitur pro voce materiæ, ut apud Virgil. *Eclog. 10.*

Serta mihi Phyllis legeret, cantaret Amyntas.

Hic sarta ponuntur pro floribus. Sic dicimus in vernacula Wein lesen, vinum ponentes pro uvivis, ein Mantel, Hosen, Wammes, ic. kauffen, pallium, femoralia, thoracem sumentes pro panno, e quibus conficiuntur.)

Exempla promiscua.

Genes. 25. v. 23. *Duæ gentes sunt in utero tuo, id est, duarum gentium autores. Jacob, a quo Israelitæ, & Esau, a quo Edomita.*

Deuter. 30. v. 20. *Dominus Deus est vita tua & longitudo dierum tuorum, id est, causa vitæ longævæ.*

2 Reg. 4. v. 40. *Mors est in olla, id est, res mortifera. Germani hoc sensu dicunt, der Trunck sey mein Tod.*

Jerem. 23. v. 6. *Dominus Justitia nostra, id est, causa justificationis nostræ.*

Luc. 11. v. 14. *Ejecit Christus Dæmonium, quod erat mutum, id est, quod hominem, quem possidebat, reddebat mutum.*

Joh. 11. v. 25. *Ego sum resurrectio & vita, id est, resuscitator, seu is, qui ex morte excitare potest.*

Joh. 14. v. 6. *Christus dicit: Ego sum via, veritas & vita, id est, monstrator seu dux viæ, per quam venimus in cælum.*

Pfal.

Pfal. 10. v. 7. &
 ac dolorem efficit
 Pfal. 14. v. 3.
 evocant venen
 Pfal. 19. v. 9.
 nos efficit, vel
 Pfal. 28. v. 10.
 quorum manu
 Pfal. 27. v. 1. Do
 est, a quibus
 Horat. lib. 1. O
 Pallida mors ap
 Regu
 Virgil. *Æneid.*
 natus.
 Et metus, &
 Eclog. 7. —
 Torrida, rem
 dit res torrens &
 Cic. pro Milon
 hominem occisum
 Ibid. Neque v
 ma est in Abis
 quam illam trit
 Condemno, &
 Ibid. Quæ
 nibus effugi, id
 Pro Marcell
 injunctus & s
 / I. M
 est, cum s
 Urbs pro C
 do habitam
 (Taleus et a
 men proprium

Pfal. 10. v. 7. *Sub lingua ejus labor & dolor, hoc est, laborem ac dolorem efficit.*

Pfal. 14. v. 3. *Venenum aspidum sub labiis eorum, hoc est, evomunt venenum.*

Pfal. 19. v. 9. *Præceptum Domini lucidum, id est, lucidos nos efficit, vel lucem in nobis accendit.*

Pfal. 26. v. 10. *In quorum manibus iniquitates sunt, id est, quorum manus iniqua perpetrant.*

Pfal. 27. v. 1. *Dominus est illuminatio mea & salus mea, id est, a quo illuminatio & salus mea.*

Horat. lib. 1. Ode 4.

*Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas,
Regumque turres, o beate Sexti.*

Virgil. Æneid. 6. *Pallentesque habitant morbi, tristisque senectus.*

Et metus, & male svada fames, & turpis egestas.

Eclog. 7. — *Jam venit æstas*

*Torrida, jam lato turgent in palmite gemma: quia æstas red-
dit res torritas & palmes homines lætos.*

Cic. pro Milone: *Negant intueri lucem fas esse ei, qui a se hominem occisum esse fatetur, id est, vivere.*

Ibid. *Neque vobis tam salutarem hanc (videlicet A. quæ prima est in Absolvo, & reo salutaris est) in judicando literam, quam illam tristem dedisset (scilicet C. quæ prima est in verbo Condemno, & reo tristitiam affert.)*

Ibid. *Quoties ipse judex, ex P. Clodii telis & ex cruentis manibus effugi, id est, cruorem meum sitientibus.*

Pro Marcell. *insolentem & superbam victoriam dicit, quod insolentes & superbos victores efficiat.*

CAPUT VI.

I. METONYMIA SVBJECTI

est, cum subjectum ponitur pro Adjuncto, ut: Urbs pro Civibus. Mundus pro hominibus, in mundo habitantibus.

(Taleus ita definit cap. 5. Metonymia subjecti est, cum nomen proprium rei subjectæ ad significandam rem adjunctam

tra.